

Lietuva smerkia Rusijos karą prieš Ukrainą ir toliau pasisako už sankcijų Rusijai plėtros politiką. Europos Sąjungos (ES) ir kitų šalių bendraminčių griežtos sankcijos Rusijai turi būti ir toliau stiprinamos tol, kol Rusija sustabdys agresiją prieš Ukrainą ir pasitrauks iš okupuotų teritorijų.

Tuo pačiu Lietuva nuosekliai ir efektyviai įgyvendina visų ES šalių narių vieningai sutartas ribojamas priemones Rusijai, nuolat konsultuodamasi su Europos Komisija (EK).

Siekdama efektyvaus sankcijų įgyvendinimo, EK rengia gaires, kurios užtikrina vieningą nuostatų aiškinimą ES lygiu. Iki šiol Lietuva vadovavosi 2022 metų balandžio mėnesį gautu EK išaiškinimu dėl sankcionuotų Rusijos prekių tranzito, kuris Lietuvos nuomone, yra priimtinausias.

2022 metų liepos 13 dieną EK paskelbė atnaujintą ES sankcijų išaiškinimą dėl ribojamų priemonių taikymo tranzitu per ES teritoriją gabenamoms Rusijos prekėms.

Sveikiname EK paskelbtą visišką draudimą tranzitu per ES gabenti karinės, dvigubos paskirties prekes bei technologijas. Lietuva teigiamai vertina EK išaiškinimu įvedamus tranzito per ES apimčių apribojimus pagal paskutinių trijų metų istorinius vidurkius, kurie turi atspindėti tik būtinųjų prekių tikrąjį poreikį, taip pat būtinumą sustiprinti tokio tranzito kontrolę.

Visada pasisakėme, kad negali būti sukurta jokių specialiųjų išimčių bei skirtingų ES valstybių narių teritorijų traktavimo bei tokio išpūdžio, todėl teigiamai vertiname tai, kad šiuo visoms ES valstybės narėms galiojančiu aiškinimu toks precedentas nėra sukuriamas.

Lietuva, būdama transatlantinės bendruomenės narė ir nuosekli sąjungininkė, negali ignoruoti strateginių Lietuvos užsienio ir saugumo politikos partnerių bei EK pozicijų bei vertinimų. Aiškiai suprasdama, kad vienas iš Kremliaus režimo tikslų yra skaldyti transatlantinę vienybę, siekti sukelti nepasitikėjimą ir supriešinti sąjungininkus tarpusavyje, Lietuva ir toliau liks ištikima transatlantinei partnerystei ir laikysis vieningos bei koordinuotos ES sankcijų politikos.

Lietuva supranta, kad paskelbtos naujos ES sankcijų gairės gali sukurti nepagrįstą išpūdį, kad transatlantinė bendruomenė švelnina savo poziciją bei sankcijų politiką Rusijos atžvilgiu. Lietuva ir toliau pasisako už kuo griežtesnius ir platesnius ES sankcijų taikymo modalumus.

Pateiktas EK išaiškinimas aiškiai nurodo, kad valstybės narės turi teisinę pareigą užtikrinti, kad ES sankcijos nebūtų apeinamos. Todėl Lietuva efektyviai užtikrins sankcijų taikymą, atidžiai stebėdama, principingai vertindama ir efektyviai tikrindama, ar Rusija nebando piktnaudžiauti tranzito galimybėmis. Nustačius tokius atvejus ar atsižvelgdama į nacionalinio saugumo interesus, Lietuva pasilieka teisę vienašališkai užkardyti tokius bandymus.

EK pateiktas naujasis išaiškinimas yra atidžiai nagrinėjamas valstybės institucijų, nes reikalaus valstybės mastu koordinuotų atitinkamų sprendimų ir veiksmų, siekiant tinkamo ir vienodo sankcijų taikymo.

URM Komunikacijos ir kultūrinės diplomatijos departamentas

Visuomenės informavimo skyrius

